

SAKSBEHANDLER
Anke Loska
Inger Johanne Rystad

VÅR REF.
21/06688-1

DERES REF.

VÅR DATO
13.12.2021

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Høring av forslag til endring av fredningsforskriftene for veianlegg, bruer og byggverk i Statens vegvesens eie

Høring av forslag til kapittel 29, 30 og 31 i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Innledning

Riksantikvaren oversender med dette forslag til endringer av følgende forskrifter:

- Forskrift 24. august 2007 nr. 1004 om fredning av byggverk i Statens vegvesens eie.
- Forskrift 17. april 2008 nr. 364 om fredning av broer i Statens vegvesens eie.
- Forskrift 16. april 2009 nr. 443 om fredning av veianlegg i Statens vegvesens eie.
- Forskrift av 21. desember 2009 nr. 1802 om fredning av veianlegg i Statens vegvesens eie – forskrift nr. 2.

Disse fire forskriftene foreslås opphevet og isteden inkorporere dem som egne kapitler i forskrift 9. november 2011 nr. 1088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer (SKE forskriften) <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-11-09-1088>.

Forslaget som nå sendes ut på høring omfatter:

- Presisering av omfang, formål og begrunnelse for fredningen av hvert enkelt objekt.
- Forslag til endring av fredningen for noen objekter.
- Oppheving av fredning for 1 byggverk/anlegg.
- Forslag om ny fredning av 2 veier og 2 bruer

Hensikten med denne gjennomgangen er å tydeliggjøre fredningsomfang og formål i eksisterende fredninger for å lette forvaltningen av de fredete kulturminnene for eier og forvaltningen.

Endringene skjer med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 22a og forskrift 15. februar 2019 nr. 127 om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven, § 2 (4).

Dette høringsbrevet gir bakgrunnen for og gjennomgang av de foreslåtte endringene. Høringsbrevet er delt inn i 5 kapitler:

1. Innledning
2. Bakgrunn
 - 2.1. Statens kulturhistoriske eiendommer
 - 2.2. Landsverneplanen for Statens vegvesen og gjeldende fredningsforskrifter
 - 2.3. Generelt om endringsforslagene
 - 2.3.1 Forholdet mellom SKE -forskriften og fredningsforskriftene for anleggene i Statens vegvesens eie
 - 2.3.2 Fredningspresiseringene
 - 2.3.3 Endringer av fredningsomfang
 - 2.3.4 Forslag til nye fredninger og oppheving av en fredning
3. Konkrete forslag til endringer
 - 3.1 Endring av fredningsomfang og formål med fredningen
 - 3.2 Forslag til endringer for veier, SKE forskriften kapittel 29 § 29-1
 - 3.3. Forslag til endringer for bruer, SKE forskriften kapittel 30 § 30-1
 - 3.4. Forslag til endringer for byggverk, SKE forskriften kapittel 31 § 31-1
 - 3.5 Presiseringer for enkelte objekter
 - 3.6 Oppheving av fredning
 - 3.7 Forslag til nye fredninger
4. Annen relevant informasjon
 - 4.1 Forvaltningsplan
 - 4.2 Følger av fredningen
 - 4.2 Informasjon til kommunene
 - 4.3 Naturmangfoldloven

4.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

5. Høringsfrist og videre saksgang

Høringsbrevet med vedlegg og forslag til kapittel 29, 30 og 31 er tilgjengelig på Riksantikvarens hjemmesider:

<https://www.riksantikvaren.no/horing-endring-av-fredningsforskriftene-for-veianlegg-bruer-og-byggverk-i-statens-vegvesens-eie/>

Dersom det er ønskelig å få tilsendt dokumenter som er elektronisk tilgjengelig i papirversjon, kan Riksantikvaren kontaktes.

2. Bakgrunn

2.1. Statens kulturhistoriske eiendommer

I 2003 ble prosjektet Statens kulturhistoriske eiendommer opprettet under Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Hensikten var å få en fornyet oversikt over kulturhistoriske eiendommer i statlig eie. Prosjektet ble i 2009 overført til det daværende Miljøverndepartementet ved Riksantikvaren. Formålet med prosjektet ble formalisert gjennom Kongelig resolusjon av 1. september 2006 om «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedommar». Her ble det stadfestet at det påligger samtlige statlige sektorer et ansvar for å vernevurdere sine byggverk og anlegg. Dette gjøres ved at fagdepartementene kartlegger og velger ut byggverk og anlegg i sin(e) sektor(er) i samråd med Riksantikvaren. Vurderingene skal munne ut i en landsverneplan for hver sektor.

Statens kulturhistoriske eiendommer kan fredes ved forskrift, jf § 22 a i kulturminneloven. Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer ble vedtatt 9. november 2011 (SKE-forskriften). Et betydelig utvalg av statens kulturhistoriske eiendommer i landsverneplanene er nå fredet. Pr. i dag består forskriften av 27 kapitler. Kapittel 28 om fredning av Statens kartverkets eiendommer vil i nær framtid vedtas.

Statens vegvesen utarbeidet Verneplanen «Vegvalg - Nasjonal verneplan, veger, bruer og vegrelaterte kulturminner» i perioden 1997-2002, og var en av de første landsverneplanene utarbeidet for statlige sektorer. Forskriftsfredningene med bakgrunn i denne planen ble gjennomført i perioden 2007-2009, dvs. før SKE-forskriften ble vedtatt i 2011.

2.2. Landsverneplanen for Statens vegvesen og gjeldende fredningsforskrifter

Utvelgelsen av veiene, bruene og byggverkene som er fredet i gjeldende forskrifter tok utgangspunkt i landsverneplanen for Statens vegvesen: «Vegvalg - Nasjonal verneplan, veger, bruer og vegrelaterte kulturminner» fra 2002. Verneplanen ble utarbeidet etter en bred prosess der også kommunene, fylkeskommunene og Riksantikvaren var involvert. Formålet med verneplanen var å sikre og bevare et utvalg veier, bruer og byggverk som er representative for den historiske utviklingen av veinettet i Norge fra omkring 1537 og fram til i dag, knyttet til et bredt spekter av Statens vegvesens virksomhet over hele landet. Med grunnlag i landsverneplanen ble det i perioden 2007-2009 vedtatt fire forskrifter (se oversikten ovenfor) om fredning av et utvalg veier, bruer og byggverk i statlig eie.

Det er de objektene som på fredningstidpunktet var i statlig eie som er fredet med hjemmel i kml. §22a. I forbindelse med regionreformen er eierskapet til flere fredete veier og bruer overført til fylkeskommune. Overføringen til fylkeskommunen har ingen betydning for fredningsstatusen, da fredningen følger objektet og ikke eieren.

I de fire forskriftene er fredningsobjektene skjematisk listet opp med en knapp og stikkordsmessig beskrivelse av hva fredningen omfatter og av verneverdiene. Den stikkordsmessige beskrivelsen av fredningsomfanget har ved flere anledninger ført til usikkerhet om hva fredningen omfatter, og hva som er formålet med fredningen. Dette har vært utfordrende både i den praktiske forvaltningen av fredningsobjektene og i dialogen/saksbehandlingen mellom Statens vegvesen og vernemyndighetene.

Etter dialog mellom Statens vegvesen og Riksantikvaren ble det enighet om at Statens vegvesen skulle gjennomgå de fire fredningsforskriftene med sikte på å tydeliggjøre fredningsomfang og formål. De aktuelle endringsforslagene bygger på dette arbeidet.

Videre er det ønskelig å samle fredningen av samtlige statlige eiendommer i den felles SKE-forskriften. Et felles regelverk for samtlige av statens fredete eiendommer vil bidra til å gjøre forvaltningen mer rasjonell og enhetlig, samtidig som statens mål om færre enkeltstående forskrifter oppnås. De to veiforskriftene foreslås slått sammen i ett nytt kapittel i SKE-forskriften, mens fredningsforskriftene for henholdsvis bruer og byggverk vil utgjøre hvert sitt kapittel.

2.3 Generelt om endringsforslagene

2.3.1 FORHOLDET MELLOM SKE -FORSKRIFTEN OG

FREDNINGSFORSKRIFTENE FOR ANLEGGENE I STATENS VEGVESENS EIE

SKE-forskriften er en felles forskrift for fredning av statens kulturhistoriske eiendommer. Forskriften består av en rekke kapitler. Kapittel 1 gir felles forvaltningsregler for alle fredete eiendommer, mens kapittel 2, 3 osv. er spesifikke sektorkapitler som angir omfanget av, og formålet med fredningen av den enkelte eiendom, og hvor også eventuelle bestemmelser som bare vil gjelde for den enkelte sektor vil framgå.

Både SKE-forskriftens kapittel 1 og Vegvesenets fredningsforskrifter har bestemmelser om formålet med fredningene, fredningsbestemmelser, bestemmelser om dispensasjon og om utarbeidelse av forvaltningsplan. Selv om de er utformet litt forskjellig, er de i hovedsak like innholdsmessig. Inkorporeringen av Statens Vegvesenets forskrifter i SKE- forskriften er derfor ikke ment å medføre endringer i forvaltningen av de fredete objektene. Presiseringene som gjøres er ment å bidra til at forvaltningen av hvert enkelt fredet objekt blir enklere og mere forutsigbar ved å tydeliggjøre hva som inngår i fredningsomfanget og hva formålet med fredningen er.

De nye kapitlene som her sendes på høring vil utgjøre sektorkapitlene i SKE-forskriften for Statens vegvesens eiendommer. De to eksisterende veiforskriftene foreslås slått sammen i et nytt kapittel 29, mens fredningsforskriftene for henholdsvis bruer og byggverk vil utgjøre hvert sitt kapittel; kapittel 30 og 31.

Hvert av kapitlene består av to paragrafer:

§§ 29-1, 30-1 og 31-1 med vedlegg angir fredningens omfang. Til § 29-1, veianlegg hører 48 vedlegg. Til § 30-1, bruer hører 38 vedlegg og til § 31-1, byggverk hører 19 vedlegg.

Vedleggene er en del av forskriften og inneholder omfangsbeskrivelse og kartfesting av hvert enkelt objekt. I tillegg vil formål og begrunnelsen for fredningen for hvert objekt være utdypet. På kartene er fredete veier, bruer og byggverk med tilhørende uteareal markert med blå farge. For bygningsfredninger hvor bare deler av interiøret omfattes av fredningen vil fredningsomfanget i tillegg være markert på en plantegning. Vedleggene bygger på informasjon om objektene i landsverneplanen for Statens vegvesen («*Vegvalg – Nasjonal verneplan for veger, bruer, vegrelaterte kulturminner*»), og er en presisering av eksisterende forskrifter.

§§ 29-2, 30-2 og 31-2 omhandler frist for utarbeidelse av forvaltningsplaner for hhv. fredete veier, bruer og byggverk.

Av dette følger at det er bestemmelsene i forskriftens kapittel 1 og vedleggene til det enkelte sektorkapittel som skal legges til grunn ved forvaltningen av de fredete objektene.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer - veisektoren, består av følgende tre deler:

Kapittel 1 – generelle bestemmelser
• felles for alle statlige departementer/ sektorer • gir generelle bestemmelser som formål mv. • kapittel 1 er vedtatt 9.november 2011
Kapittel 29, 30, 31 – Fredete eiendommer i Statens vegvesens landsverneplan
• sektorkapitler for fredete veier, bruer og byggverk i vegsektorens landsverneplan • gir oversikt over hvilke anlegg/objekter som er fredet • sendes nå på høring. Høringsfrist 15. mars 2022
Vedlegg til kap. 29 § 29-1; kap. 30 § 30-1; kap. 31 § 31-1
• kapittel 29: Veganlegg, ett vedlegg per anlegg. Totalt 48 vedlegg • kapittel 30: Bruer, ett vedlegg per anlegg. Totalt 38 vedlegg • kapittel 31: Byggverk, ett vedlegg per anlegg. Totalt 19 vedlegg • gir presisering av fredningsomfang og -formålet med fredningen for hvert enkelt anlegg/objekt • er basert på informasjon i <i>Vegvalg – Nasjonal verneplan for veger, bruer, vegrelaterte kulturminner</i>, samt nyere kunnskap om de fredete anleggene/objektene.

2.3.2 FREDNINGSPRESISERINGENE

Den foreslåtte forskriftsendringen innebærer at omfang, formål og begrunnelse for fredning av hvert enkelt anlegg/objekt blir presisert, og at feil og uklarheter blir rettet opp. Presiseringene er forutsatt å ikke innebære noen realitetsendringer, men kun en tydeliggjøring og utdyping av fredningens intensjon.

2.3.3 ENDRINGER AV FREDNINGSOMFANG

I noen tilfeller har det vært behov for å foreta justeringer av fredningens omfang for å få en mer helhetlig og logisk avgrensing av hva fredningen omfatter. Eksempler på dette kan være å forlenge eller innskrenke en fredet veistrekning, å inkludere elementer som en påhengt gang- og fiskebru i en brufredning eller å inkludere nye elementer som en gårdsplass eller hage i en fredning av byggverk.

Alle foreslåtte endringer av fredningsomfang sammenliknet med gjeldende fredningsforskrifter er omtalt særskilt under punkt 3 Konkrete forslag til endringer.

Mindre justeringer av fredningsomfanget er ikke spesifikt omtalt. Dette gjelder f.eks. mindre justeringer av koordinater. Dette vil imidlertid framgå av kartgrunnlaget i de respektive vedlegg.

En del navn er også foreslått endret; dette vil framgå av nummereringen i landsverneplanen og i forslag til de nye kapitlene.

2.3.4 FORSLAG TIL NYE FREDNINGER OG OPPHEVING AV EN FREDNING

Det foreslås å frede 4 objekter fra landsverneplanen for Statens vegvesen som per i dag ikke er fredet. I tillegg oppheves en bygningsfredning. Se punkt 3.6. og 3.7 for omtale av de foreslåtte endringene.

3. Konkrete forslag til endringer

3.1 Endring av fredningsomfang og formål med fredningen

I det følgende omtales forslag til endringer av fredningsomfang.

For å forenkle identifiseringen ifm høringsprosessen er hvert anlegg/objekt oppført med tilsvarende nummer som angitt i eksisterende forskrifter (FOR). Dette er samme nummer som objektene er identifisert med i Landsverneplanen for Statens vegvesen (LVP): «*Vegvalg - Nasjonal verneplan, veger, bruer og vegrelaterte kulturminner*» fra 2002.

Eiendomsdataene i vedleggene bygger på informasjon fra Matrikkelen. Vi ber om å få tilbakemelding på eventuelle feil i vedleggene.

Vi ber særlig om innspill på de foreslåtte endringene.

3.2 Forslag til endringer for veier, SKE- forskriften kapittel 29

§29-1

Nedenfor følger forslag til endringer i fredningsomfang for veianlegg. Hvert fredningsobjekt er nedenfor oppført med samme nummer som angitt i eksisterende forskrifter og med navn og vedleggsnummer slik det framgår i utkast til § 29-1.

26 - Romsdalsvegen Marstein-Skiri, § 29-1 vedlegg 29.18

Hovedveien gjennom Romsdalen ble anlagt i forbindelse med etableringen av Raumabanen i 1923. Den fredete strekningen inngår i dagens E136. Det planlegges ny Europavei med høyere standard gjennom Romsdalen. Deler av den fredete strekningen vil bli nedlagt og endre sin funksjon som følge av den nye Europaveien. På bakgrunn av dette oppheves fredningen av strekningen fra Flatmark til Skiri, totalt ca. 3760 meter. Denne endringen er allerede foretatt gjennom dispensasjonsbehandling i tilknytning til arbeidet med reguleringsplan for den nye Europaveien.

Hele den fredete strekningen vil endre sin funksjon som Europavei.

For å opprettholde formålet med fredningen som er *å bevare vegen som et eksempel på en typisk hovedveg fra mellomkrigstiden*, foreslås å erstatte strekningen Flatmark til Skiri med en ny strekning fra Skiri til Marstein på ca. 1990 meter. Den nye strekningen har en linjeføring som følger den naturlige topografien og som underbygger formålet med fredningen.

Forslag til endring: Inkludere en ny veistrekning i fredningsomfanget som erstatning for en strekning som bortfaller pga. ny Europavei. Endringen er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
26	249779	Flatmark-Skiri	Romsdalsvegen	Inkludere en veistrekning på ca. 1990 m	Endringen vil bidra til at en strekning av den tidligere riksveien, som ikke vil bli ombygget

			Marstein-Skiri	som ikke blir berørt av den nye Europaveien.	som følge av den nye Europaveien, vil bli sikret. På denne måten vil det opprinnelige formålet med fredningen bli ivaretatt.
--	--	--	----------------	--	--

29 og 33 - Bergenske hovedveg 1870, § 29-1 vedlegg 29.24

Dette er to veistrekninger som tilhører samme historiske vei hovedveien fra 1870-tallet (29 Bergenske hovedveg - Borgund, og 33 Bergenske hovedveg – Seltåsen).

Forslag til endring: Sammenslåing av to veistrekninger til én lokalitet. Inkludere tilknyttet bru i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
29 33	249246-2 249246-1 og 3 249246-4	Borgund Seltunåsen	Bergenske hovedveg – 1870-tallet	Slå sammen de to strekningene (29 og 33) til én lokalitet med hver av strekningene oppført som enkeltminner. I tillegg foreslås å inkludere tilknyttet bru.	Dette er veistrekninger og bru som tilhører samme historiske vei (hovedveien fra 1870-tallet).

57 og 60 - Gamle Haukeliveg, § 29-1 vedlegg 29.31

Gamle Haukeliveg er den eldste kjøreveien som ble anlagt over høyfjellet.

Forslag til endringer: Sammenslåing av objekt nr 57 og objekt nr 60. Inkludere en veistrekning som ligger under vann pga oppdemming i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for endring
57	249786 249786-2	Haukeli-fjell	Gamle Haukeliveg	Det foreslås å slå sammen objekt nr 57 og 60.	Objekt 60 enkeltminner som er del av samme historiske vei som enkeltminner under objekt 57. Ved å slå sammen

				Det foreslås å inkludere en veistrekning som ligger under vann pga oppdemming.	objekt nr 57 og 60 oppnås en mer logisk avgrensning. Strekningen under vann er bevart i tilnærmet autentisk stand, og er viktig som dokumentasjon av den eldste veien.
60	249786-4 249786-11	Haukeli-fjell	Gamle Haukeli-veg	Det foreslås å slå sammen objekt nr 57 og 60, hensikten er en mer logisk avgrensning.	Objekt 60 er enkelminner som er del av samme historiske vei som enkeltminner under objekt 57.

79 og 80 - Gamle Strynefjellsveg, § 29-1 vedlegg 29.20, 29.21

Gamle Strynefjellsveg (79) og Nye Strynefjellsveg (80) er to generasjoner vei av forbindelsen mellom Vest- og Østlandet over høyfjellet på Strynefjellet.

Forslag til endringer: Overføring av delstrekning fra objekt nr 80 til objekt nr 79. Innskrenke fredningsomfanget for objekt nr 79 ved å ta ut rekkverket. Endringene er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
79	129031-1	Gamle Strynefjellsveg		Den nedre og vestlige delen av den fredete veistrekningen, ca. 4630 m, foreslås overført fra objekt nr 80 til objekt nr 79. Det foreslås å ta rekkverket for objekt nr 79 ut av omfanget.	Veipartiet som foreslås overført hører naturlig til Gamle Strynefjellsveg. De to veiene møtes ved Videsæter og utgjør en og samme vei videre mot vest. Omfanget av fredningen vil ikke bli endret for veimiljøet som helhet. Rekkverket er ikke opprinnelig og vil måtte endres i takt med nye trafikk sikkerhetskrav.
80	129032-1	Nye Strynefjellsveg		Den nedre og vestlige delen av den fredete	Veipartiet som foreslås overført hører naturlig til Gamle Strynefjellsveg. De

				veistrekningen, ca. 4630 m, foreslås overført fra objekt nr 80 til objekt nr 79.	to veiene møtes ved Videsæter og utgjør en og samme vei videre mot vest. Omfanget av fredningen vil ikke bli endret for veimiljøet som helhet.
--	--	--	--	--	--

127 - Sulitjelmavegen, § 29-1 vedlegg 29.11

Kompensasjonsvei for nedlagt jernbane.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut rekkverket.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
127	128886-1	Sulitjelmavegen		Rekkverket tas ut av omfanget.	Rekkverkstypen er for lav i forhold til nye trafiksikkerhetskrav.

146 - Geirangervegen, § 29-1 vedlegg 29.19

Geirangervegen inngår i veien som ble anlagt mellom Sunnmøre og Østlandet på 1880-tallet, som ledd i turistsatsingen.

Forslag til endringer: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut det moderne rekkverket.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
146	128899-11 128899-12 128899-13	Geirangervegen		Det moderne type rekkverk tas ut av omfanget.	Det moderne rekkverket er ikke avgjørende for å opprettholde veiens opprinnelige chaussé-preg, og av trafiksikkerhetshensyn vil det være nødvendig å endre det moderne rekkverket over tid.

152 - Atlanterhavsvegen, § 29-1 vedlegg 29.16

Kystriksvei med sju bruer, tilpasset åpent landskap i havgapet.

Forslag til endring: Inkludere gangbruene ved Myrbærholmbrua i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
152	128762-6	Atlanterhavsvegen		Inkludere påhengte gang- og fiskebruer i enkeltobjekt Myrbærholmbrua	Påhengte gang- og fiskebruer inngår i det helhetlige uttrykket og hovedpreget til Myrbærholmbrua, og til Atlanterhavsvegens utforming og karakter.

156 - Trondhjemske Postvei – Gulen, § 29-1 vedlegg 29.22

Del av gammel hovedvei og postrute Bergen-Trondheim.

Forslag til endring: Inkludere 4 postbrygger og 1 naust i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
156	128762-6 128762-7 128762-8 128762-9 128762-10	Trondhjemske Postvei	Trondhjemske Postvei - Gulen	Inkludere fire postbrygger og ett naust.	Postbryggene er en vesentlig del av postveien, som dels gikk over land og dels på vann. Naustet inngår i den ene brygga.

165 - Stalheimskleiva, § 29-1 vedlegg 29.27

Chaussé med høye murer. Del av Bergenske hovedveg.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å avkorte fredet veistrekning, samt å ta ut det moderne rekkverket av betong. Endringene er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP.	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring

165	128944-1	Stalheimskleiva		Innskrenke den fredete veistrekningen med ca. 185 m. Det foreslås å ta rekkverket av betong ut av omfanget.	Veien i østlig ende er sterkt ombygget. Nyere type rekkverk er ikke original for veistrekningen.
-----	----------	-----------------	--	--	---

179 - Bratlandsdalen hovedveg, § 29-1 vedlegg 29.32

Hovedvei gjennom krevende terreng, en tidlig turistvei.

Forslag til endring: Inkludere en ekstra delstrekning av veien i fredningsomfanget. Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut muren ved Hølsebergbekken bru. Endringene er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
179	128763-1 128763-4	Bratlandsdalen	Bratlandsdalen hovedveg	Forlenge den fredete veistrekningen med ei ca. 285m lang strekning lenger sør. Det foreslås å ta mur satt opp ved Hølsebergbekken bru ut av omfanget.	Strekningen som foreslås innlemmet i fredningsomfanget er en bevart original del av Bratlandsdalen hovedveg, med de samme kvaliteter (oppmurt i bratt fjellterreng) som den fredete veistrekningen forøvrig. Muren ved Hølsebergbekken bru er ikke original.

200 - Simonstad kompensasjonsveg, § 29-1 vedlegg 29.40

Kompensasjonsvei for nedlagt jernbane.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut en delstrekning av veien.

Endringene er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
200	129025-1	Storbrua-Rislandsfetta	Simonstad kompensasjonsv eg	Innskrenke den fredete veistrekningen med ca. 650 m i østlig ende.	Veistrekningen er ombygget og endret etter vedtak/ godkjent reguleringsplan i 2018.

228 - Veien gang- og sykkelveg, § 29-1 vedlegg 29.44

Den fredete veistrekningen er en gang- og sykkelvei på Hønefoss fra 1971, en av de første gang- og sykkelveiene med planskilte løsninger.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut en delstrekning av veien.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
228	129030-1	Veien-Hønefoss stasjon	Veien gang- og sykkelveg	Innskrenke den fredete veistrekningen med ca. 260 m i østlig ende.	Ved en feiltakelse ble en nyere forlengelse av gang- og sykkelveien, med avvikende utforming som ikke omfattes av fredningsformålet, inkludert i opprinnelig fredning.

240 - Mesnadalsarmen, § 29-1 vedlegg 29.48

Innfartsvei til Lillehammer. Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut to delstrekninger av veien. Endringene er illustrert i vedlegg *Visualisering av endringer i fredningsomfang av veier*.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
240	129034-1	Mesnadalsarmen		Innskrenke omfanget ved å ta ut en ca. 170m lang	Kryssene på fylkesveien i Lillehammer sentrum

				strekning, den delen som utgjør fv. 213 inne i Lillehammer sentrum, samt en ca.170m lang strekning i vestre ende, inn mot kryssområdet på E6.	utgjør en flaskehals i trafikken. Fylkesveien i sentrum med tunnelinnslag og kryssområdet ved E6 har derfor stor sannsynlighet for framtidig ombygging.
--	--	--	--	---	---

263 - E6 Hølen, § 29-1 vedlegg 29.45

Firefelts motorveg bygget for høy hastighet.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut rekkverk.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
263	129038-1	Sonsvegen-Gjølstad	E6 Hølen	Ta rekkverket ut av omfanget.	Den fredete veistrekningen inngår i en motorvei med mye trafikk og høy hastighet. Rekkverket vil måtte endres i takt med nye sikkerhetskrav.

265 - Berbyvegen, § 29-1 vedlegg 29.46

Berbyvegen var en sentral hovedvei mellom Norge og Sverige, oppført under kong Oscar II.

Forslag til endringer: Inkludere Glenne bru og tilhørende eldre veisløyfe i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
265	129039-2	Berbyvegen		Inkludere Glenne bru og en eldre veisløyfe.	Glenne bru med tilhørende eldre veisløyfe inngår som viktige deler av den opprinnelige veien.

3.3. Forslag til endringer for bruer, SKE forskriften kapittel 30 § 30-1

Nedenfor følger forslag til endringer i fredningsomfang for bruer. Hvert fredningsobjekt er nedenfor oppført med samme nummer som angitt i eksisterende forskrifter og med navn og vedleggsnummer slik det framgår i utkast til § 30-1.

8 - Kalvebakken hvelvbru, § 30-1 vedlegg 30.2

Kalvebakken hvelvbru inngikk i den eldste hovedveien inn mot Tromsø.

Forslag til endring: Inkludere tilhørende kjørevei i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
8	249374 - 1	Kalvebakk en	Kalvebakk en hvelvbru	Inkludere en tilhørende kort strekning av kjøreveien på begge sider av brua.	Veien er en funksjonell del av brua og sammen utgjør disse en samlet historisk kontekst.

41 - Gamle Bjelland bru, § 30-1 vedlegg 30.20

Gamle Bjelland bru eksemplifiserer en sjelden brutype i tre.

Forslag til endring: Inkludere eldre landkar i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
41	249296- 2	Gamle Bjelland	Gamle Bjelland bru	Inkludere to eldre landkar fra tidligere bru.	Gamle Bjelland bru og de to eldre landkarene som ligger i umiddelbar nærhet utgjør en samlet historisk kontekst.

51 og 52 - Storstraumen gamle bruer, § 30-1 vedlegg 30.24

Dette er to bruer som tilhører samme kjørevei og går over samme vassdrag.

Forslag til endring: Sammenslåing av de to bruene til én lokalitet. Inkludere sluseanlegget i fredningsomfanget.

Referanse FOR	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring

og LVP					
51 og 52	249435-1 249435-2 249435-3	Stor- straumen	Storstraumen gamle bruer	Slå de to bruene sammen til én lokalitet, med hver av bruene oppført som enkeltminner. Det foreslås å inkludere selve sluseanlegget som del av lokaliteten.	Formålet er en mer helhetlig avgrensning av fredningskomplekset. De to bruene og sluseanlegget inngår i en samlet historisk kontekst som tydeliggjør vernet. Sluseanlegget er tett forbundet med bruianlegget, og de utgjør en samlet historisk kontekst.

56 - Grenlandsbrua, § 30-1 vedlegg 30.28

Grenlandsbrua er en av Norges lengste skråningsbruer.

Forslag til endring: Inkludere tunnelportal i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
56	248970-2	Grenlandsbrua	Navn til ny ID: Kjørholttunnelen portal sør	Inkludere tunnelportalen (ikke selve tunnelen) med kabel-forankring.	Bruas konstruksjon er forankret i fjellet ved tunnelportalen og tunnelportalen inngår derfor som en funksjonell del av brua.

118 - Djevledalsbekken bru, § 30-1 vedlegg 30.7

Dette er ei av få gjenværende sprengverksbruer i tre.

Forslag til endring: Inkludere kjørevei i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
118	110552-2	Djevledalsbekken bru	Navn til nytt objekt: Djevledalsbekk	Inkludere tilhørende kjørevei.	Bru og tilhørende kjørevei utgjør en samlet historisk kontekst

			en mellom riksveg		
--	--	--	-------------------------	--	--

131 - Namsbrua § 30-1 vedlegg 30.10

Namsbrua fra 1922 går over elva Namsen i Namdal kommune i Trøndelag.

Forslag til endring: Inkludere vei med veifyllinger og furuallé, samt Høkneshyll gamle bru i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
131	110561-2 110561-3	Namsbrua	Navn til nye objekter: Namsbrua allé Høkneshyll gamle bru	Inkludere vei med veifyllinger og furuallé, samt Høkneshyll gamle bru i forlengelse av veien i nord.	De to bruene og veien med veifyllinger og furuallé utgjør en naturlig sammenheng og en samlet historisk kontekst.

172 - Trolljuv bru og tunneler, §30-1 vedlegg 30.17

Trolljuv bru går over et juv og ligger mellom to tunneler.

Forslag til endring: Inkludere to tunneler i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
172	110569-2 110569-3	Trolljuv bru	Trolljuv bru og tunneler	Utvide omfanget med to tunneler.	Brua er forankret i den ene tunnelen, og bru og tunnel inngår i en konstruktiv helhet. De to tunnelene med bru viser samlet hvordan bratte fjellpartier ble forsert tidligere.

182 - Strømsund bru, § 30-1 vedlegg 30.18

Eldste klaffebru med hydraulisk drift.

Forslag til endring: Inkludere kontrolltårnets eksteriør i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
182	110583	Strømsund bru		Inkludere kontrolltårnets eksteriør.	Kontrolltårnet inngår i bruas funksjon som bevegelig klaffebru.

214 - Tønsberg kanalbru, § 30-1, vedlegg 30.30

Klaffebru sentralt i Tønsberg, gammelt brusede og bru i enhetlig funksjonalistisk stil.

Forslag til endring: Inkludere kontrolltårn i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
214	110548-3	Tønsberg kanalbru		Kontrolltårnet inkluderes med eksteriør og interiør.	Kontrolltårnet inngår i bruas funksjon og arkitektoniske helhet.

268 - Fredrikstad bru, § 30-1, vedlegg 30.33

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut rundkjøring.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
268	110562	Fredrikstad bru og rundkjøring	Fredrikstad bru	Ta rundkjøringen ut av omfanget.	Rundkjøringen inngår i en sterkt trafikkert vei på hovedveinettet i et pressområde. Grunnet nye krav til trafiksikkerhet vil formålet med fredningen over tid være vanskelig å ivareta. Det er brua i seg selv som utgjør den kulturhistorisk viktigste delen av anlegget.

3.4. Forslag til endringer for byggverk, SKE forskriften kapittel 31, § 31-1

Nedenfor følger forslag til endringer i fredningsomfang for byggverk. Hvert fredningsobjekt er nedenfor oppført med samme nummer som angitt i eksisterende forskrifter og med navn og vedleggsnummer slik det framgår i utkast til § 31 -1.

101 - Talvik vegstasjon, § 31-1 vedlegg 31.3

Tidstypisk veistasjon fra etterkrigstiden. Fire bygninger er fredet med eksteriør og interiør med fast inventar.

Forslag til endring: Inkludere et nytt enkeltminne utomhus - gårdsplassen - i fredningsomfanget. Innskrenke fredningsomfanget ved å begrense interiørfredningen av mannskapsbrakka til kun å omfatte opprinnelig rominndeling.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
101	110575-4 110575-5	Finnholm en/Talvik	Talvik vegstasjon	Inkludere gårdsplassen i omfanget. Begrense omfanget av interiørfredning av mannskapsbrakka til kun å omfatte opprinnelig rominndeling.	Veistasjonen er komplett, og gårdsplassen utgjør en vesentlig del av funksjonen. Mannskapsbrakkas interiør med materialvalg og overflater er ikke spesielt for veisektoren og historien om dette anlegget.

103 - Langvasseid tjenestebolig, § 31-1 vedlegg 31.1

Tjenestebolig for ansatte i Statens vegvesen, veivokter med familie.

Forslag til endring: Inkludere tjenesteboligens interiør med fast inventar i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring

103	110567-1	Langvasseid	Langvasseid tjenestebolig	Inkludere tjenesteboligens interiør med fast inventar.	Interiøret i tjenesteboligen er tidstypisk og godt bevart.
-----	----------	-------------	---------------------------	--	--

109 - Hatteng tjenestebolig, § 31-1 vedlegg 31.4

Tjenestebolig for ansatt i Statens vegvesen, oppsynsmann med familie.

Forslag til endring: Inkludere et nytt enkeltminne utomhus – hagen – i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
109	110596-4	Hatteng	Hatteng tjenestebolig	Inkludere hagen i omfanget.	Komplett tjenestebolig med bygninger og hage. Hagen utgjorde en viktig funksjonell del av eiendommen i en tid med stor grad av selvhushold.

120 - Sørrelva oppsynsmannsbrakke, § 31-1 vedlegg 31.5

Anleggsbrakke for oppsynsmenn, og garasje fra krigsårene.

Forslag til endring: Inkludere anleggsbrakkas interiør med fast inventar i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
120	110574-1 110574-2	Sørrelva	Sørrelva oppsynsmannsbrakke	Inkludere anleggsbrakkas interiør med fast inventar.	Anleggsbrakkas interiør er tidstypisk og godt bevart og har fysiske spor fra andre verdenskrig. Interiøret gir utfyllende kunnskap om bruken.

216 - Solum kontrollstasjon, § 31-1 vedlegg 31.14

Stasjon for teknisk kjøretøykontroll.

Forslag til endring: Innskrenke interiørfredningen til kun å omfatte planløsning og rominndeling.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring

216	110588	Solum	Solum kontrollstasjon	Innskrenke omfanget av interiørfredning til kun planløsning og rominndeling.	Å vise funksjonen til kontrollstasjonen er sentralt med fredningen, i dette inngår vaktbua og vektstasjonene med tekniske installasjoner, som ligger under takutstikket til kontrollstasjonen. Bevaring av overflater og detaljer i interiøret i kontorlokalene er ikke viktig for fredningen.
-----	--------	-------	-----------------------	--	--

227 - Veggli vegstasjon, § 31-1 vedlegg 31.16

Tidstypisk veistasjon fra etterkrigstiden.

Forslag til endring: Inkludere et nytt enkeltminne utomhus – gårdsplassen - i fredningsomfanget. Innskrenke fredningsomfanget ved å begrense interiørfredningen for en av lagerbygningene til kun å omfatte opprinnelig planløsning og rominndeling.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
227	110576-3 110576-5	Vegtomta/Rolla g	Veggli vegstasjon	Inkludere gårdsplassen i omfanget. Begrense interiørfredning for en av lagerbygningene til kun å omfatte opprinnelig planløsning og rominndeling.	Komplett veistasjon der gårdsplassen utgjør en vesentlig del av den helhetlige funksjonen. Interiøret for denne lagerbygningen er ikke spesielt for veisektoren, sammenlignet med den andre lagerbygningen på stasjonen.

244 - Skougsand strøandsilo, § 31-1 vedlegg 31.19

Bygningstype sentral for mekanisert vinterdrift av veiene.

Forslag til endring: Inkludere interiør med fast inventar i fredningsomfanget.

Referanse FOR	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
---------------	---------------	------	-----------	---------------------	-------------------------------------

og LVP					
244	110585	Skougsand/Bergsen	Skougsand strøandsilo	Inkludere interiør med fast inventar.	Interiør med fast inventar utgjør viktige deler av siloens funksjon.

245 - Tynset vegstasjon, § 31-1 vedlegg 31.18

Samlokalisert veistasjon.

Forslag til endring: Innskrenke fredningsomfanget ved å ta ut interiørfredningen av laboratoriet.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
245	110568	Tynset	Tynset vegstasjon	Ta interiørfredning av laboratoriet ut av omfanget.	Laboratorieutstyret ble ved en feil fjernet i 2010 da laboratoriet ble nedlagt og omgjort til kjøkken. Innredningen og utstyret finnes ikke på stedet lenger.

269 - Ørje vegstasjon, § 31-1 vedlegg 31.15

Tidstypisk veistasjon fra etterkrigstiden.

Forslag til endring: Inkludere i fredningsomfanget et nytt enkeltminne utomhus – gårdsplass -, samt interiør med fast inventar i tilbygd veigarasje med smie og kontor.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
269	110573-2 110573-6	Ørje vegstasjon		Inkludere gårdsplass, samt interiør med fast inventar i tilbygd veigarasje med smie og kontor.	Komplett veistasjon der gårdsplassen utgjør en vesentlig del av funksjonen. Opprinnelig interiør i tilbygd veigarasje med smie og kontor er bevart og viser viktige sider av veistasjonens funksjon.

3.5 Presiseringer for enkelte objekter

I det følgende omtales presiseringer som ikke medfører en endring i fredningsomfanget, men som krever en ekstra kommentar.

5 og 6 - Kobbervåg gamle veg, § 29-1 vedlegg 29.7

Kobbervåg veimiljø består av tre veistrekninger som ble fredet som enkeltobjekter.

Forslag til presisering: Sammenslåing av de to lokalitetene til én lokalitet.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
5 og 6	128878	Kobbervåg	Kobbervåg gamle veg	Slå sammen de to lokalitetene til én lokalitet, med hver av strekningene oppført som enkeltminner.	De to eldste veistrekningene er bevart som bruddstykker og er tett forbundet, delvis anlagt i samme trasé og er vanskelig å forstå separat. Formålet med sammenslåingen er en mer logisk avgrensning av fredningskomplekset.

28a og 32 – Bergenske eldste hovedveg –1840-tallet, § 29-1 vedlegg 29.23

Dette er to veistrekninger som tilhører samme historiske vei; hovedveien fra 1840-tallet, 28a Bergenske eldste hovedveg -Vindhella og 32 Bergenske eldste hovedveg - Seltåsen. Veien er delvis lagt i samme trase som den eldre Kongevegen.

Forslag til presisering: Sammenslåing av de to lokalitetene til én lokalitet.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
28a og 32	249288-1,3 249288-2	Borgund Seltunåsen	Bergenske eldste hovedveg – 1840-tallet	Slå sammen de to lokalitetene (28a og 32) til én lokalitet, med hver av strekningene oppført som enkeltminner	De to veistrekningene tilhører samme vei (hovedveien fra 1840-tallet), er oppført på samme tid og ligger geografisk nær hverandre.

117 – Junkerdalsura mellomriksveg, § 29-1 vedlegg 29.12

Mellomriksveien inngikk i en planlagt forbindelse mellom Saltenfjorden i Norge og Norrbotten i Sverige. Veien er utsatt for stor og vedvarende rasfare.

Forslag til presisering: Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
117	128740	Junkerdalsura	Junkerdalsura mellomriksveg	Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.	Veien er utsatt for stor og vedvarende rasfare.

168 – Tokagjelet hovedveg, § 29-1 vedlegg 29.28

Hovedvei som er anlagt i bratt og krevende terreng, og utsatt for stor og vedvarende rasfare.

Forslag til presisering: Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
168	128946	Tokagjelet	Tokagjelet hovedveg	Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.	Veien er utsatt for stor og vedvarende rasfare.

169 – Måbødalen hovedveg, § 29-1 vedlegg 29.29

Hovedvei som er anlagt i bratt og krevende terreng, og utsatt for stor og vedvarende rasfare.

Forslag til presisering: Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
169	128947	Måbødalen	Måbødalen hovedveg	Deler av veien som er særlig rasutsatt bevares uten aktivt vedlikehold.	Veien er utsatt for stor og vedvarende rasfare.

53 - Storstraumen nye bruer, § 30-1 vedlegg 30.25

Dette er to bruer som tilhører samme kjørevei og går over samme vassdrag.

Forslag til presisering: Sammenslåing av de to bruene til én lokalitet.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
53 og 53b	249440 - 1 249440 - 2	Storstraumen	Storstraumen nye bruer	Slå de to bruene sammen til én lokalitet, med hver av bruene oppført som enkeltminner.	De to bruene inngår i en samlet historisk kontekst som tydeliggjør vernet. Formålet er en mer logisk avgrensning av fredningskomplekset.

59 - Dyrskar anleggsbrakke, § 31-1 vedlegg 31.9

I fredningsforskriften ble landsverneplan-ID for Dyrskar anleggsbrakke ombyttet ved en feiltakelse. Landsverneplan-ID for Dyrskar anleggsbrakke er nå rettet til nr 59.

104 - Vegsletta verksted, § 31-1 vedlegg 31.2

Verksted fra etterkrigstiden, med smie og tilhørende teknisk utstyr.

Forslag til presisering: Tydeliggjøring av at smøregropen inngår i fredningsomfanget.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til presisering	Begrunnelse for forslag til presisering
104	110581-2	Vegsletta/Vadsø	Vegsletta verksted	Smøregropen inngår som et teknisk anlegg utendørs.	Smøregropen inngikk i den opprinnelige driften knyttet til verkstedet og er å anse som et viktig element i helheten.

3.6 Oppheving av fredning

Det foreslås å oppheve fredningen for et objekt.

188 - Naglestad brøytestasjon, § 31-1 vedlegg 31.12

Brøytestasjon for helårsdrift av øst-vestforbindelsen. I eksisterende fredning inngår to bygninger, en forlegningsbrakke og en brøytebilgarasje.

Forslag til endring: Oppheve fredningen av brøytebilgarasjen.

Referanse FOR og LVP	Askeladden ID	Navn	Nytt navn	Forslag til endring	Begrunnelse for forslag til endring
188	110556-1	Naglestad	Naglestad brøytestasjon	Oppheve fredningen av brøytebilgarasjen byggningsnummer 169615306	Brøytebilgarasjen har kollapset pga. store snømengder, og er så ødelagt at den ikke er mulig å istandsette. Det er ikke ønskelig å inkludere et eventuelt nybygg i fredningsomfanget.

3.7 Forslag til nye fredninger

I forbindelse med fredningspresiseringen har Statens vegvesen ønsket å fremme fire nye objekter fra landsverneplanen for fredning etter kml 22a. De aktuelle objektene er vurdert å ha nasjonal kulturminneverdi, men eierskapet til 3 av dem var uavklart da fredningsforskriftene ble vedtatt. Det er nå avklart at disse objektene er i statlig eie.

31 Bergenske Kongeveg – Galdane

(31 og 28b Bergenske kongeveg § 29-1 vedlegg 29.25)

31 Bergenske kongeveg– Galdane, bygget på slutten av 1700-tallet, inngikk som del av Bergenske kongeveg mellom Christiania og Bergen. Da veien over Filefjell mellom Vang og Lærdal sto ferdigstilt på 1790-tallet kunne en for første gang kjøre med hest og vogn mellom Østlandet og Vestlandet. Anleggelsen av Kongevegen var etorstilt samferdselstiltak i sin tid, og et viktig bidrag til moderniseringen av landet. Veien var anlagt på bestilling fra den dansk-norske kongen.

Bergenske kongeveg har høy samferdselshistorisk verdi og inngår i et veimiljø med flere generasjoners veier. Veien gjennom Galdane har i stor grad bevart sitt opprinnelige preg. I forbindelse med prosjektet Kongevegen over Filefjell (2012-2016) har det vært utført større istandsettinger av veimurer, og to nye bruer er oppført etter generalvegmeister Hammers instruks fra 1793. I forbindelse med dette prosjektet ble eierskapet avklart som statlig.

Istandsettingen og tilretteleggingen av Kongevegen over Filefjell har mottatt flere utmerkelser. I 2014 mottok prosjektet Statens vegvesens «Vakre vegers pris», og i 2016 EUs kulturminnepris «Europa Nostra Awards» i kategorien bevaring med en særlig utmerkelse. Arbeidet som er utført på veien er av høy kvalitet og utført etter gamle håndverksmetoder.

Det foreslås videre å slå den nye fredningen for objekt 31 sammen med objekt 28b, kongevegstreking i Vindhella til én lokalitet med hver av strekningene oppført som enkeltminner.

Veistrekingene gjennom Galdane og Vindhella ble bygget omtrent samtidig på slutten av 1700-tallet og inngikk begge som del av Bergenske kongeveg mellom Christiania og Bergen.

Riksantikvarens vurdering

Objekt 31 Galdane er det eneste objektet i dette veimiljøet som ikke er fredet etter kml §22a grunnet manglende avklaring av eierskap. Siden eierskapet nå er avklart som statlig mener vi det er naturlig å innlemme denne delstrekingen i det allerede fredete veimiljøet Bergenske kongeveg og Borgund Vegmiljø. En sammenslåing med objekt 28b kongevegstrekingen Vindhella vil også være i tråd med de forslåtte sammenslåingene for de andre delstrekingene for å oppnå en mer helhetlig sammenheng i dette veimiljøet.

100 Jordanfoss trallebane, § 29-1 vedlegg 29.1.

Jordanfoss trallebane var en av seks trallebaner som ble bygget på norsk side av Pasvikvassdraget for å lette transporten av båter forbi fosser og stryk. Selve trallebanen ble bygget opp i terrenget, på ei fylling av tørrmur. På veikroppen ble det anlagt skinner med sviller, og båter ble fraktet på traller som ble trukket på skinnenebanen. Trallebanene utgjorde en del av hovedveinettet i Pasvikdalen og ble bygget av staten som en del av nasjonsbyggingen og koloniseringen av området ved grensen mot Russland og Finland som startet på 1800-tallet.

På banen var det opprinnelig skinner og sviller, men i dag er kun selve veikroppen bevart. Jordanfoss trallebane er den eneste gjenværende av de opprinnelig seks trallebanene i Pasvik, og representerer en unik del av vei- og samferdselshistorien..

Jordanfoss trallebane ble bygget for nødsmidler 1923-1925, samtidig med to andre trallebaner; Hestefoss og Tangefoss. Mellom 1912 og 1920 var tre andre trallebaner lenger ned i Pasvik bygget med vellykket resultat; Skogfoss, Melkefoss og Kobbfoss. Trallebanene ble bygget under vegingeniøren, og vedlikeholdet av alle trallebanene ble utført av vegvesenet fra 1929. Trallebanene var i bruk som del av veinettet fram til 1941 da ny hovedvei ble bygget gjennom Pasvikdalen.

Det statlige eierskapet ble avklart i 2010 gjennom en avtale med Finnmarkseiendommen.

Riksantikvarens vurdering

Som den eneste foreslått fredete trallebanen i Landsverneplanen og den siste gjenværende i Pasvik vurderer Riksantikvaren Jordanfoss trallebane som en viktig representant for Statens vegvesen sin sektorhistorie som bør sikres og bevares for ettertiden.

167 – Grjotland bru, § 30-1 vedlegg 30.16

Grjotland bru fra 1896 er den eldste bevarte skråstagbrua i landet, og den eneste av sitt slag som fortsatt finnes i Norge. Skråstagbruer er en type hengebru. Grjotland bru er ei lita skråstagbru, 33 meter lang, med et brudekke av tre og to tårn av stål. Brubanen holdes oppe i tre spenn med skråstag av stål som er festet i brutårnene.

På 1800-tallet ble det på verdensbasis bygget kun noen få bruer av denne typen. Bygging av skråstagbruer tok seg først opp etter 1950, og i Norge først i 1970-årene. Grjotland bru var forløperen til de mer moderne skråstagbruene. Brutypen er vanligst for større bruer, og noen av de moderne bruene har kun ett tårn.

Grjotland bru ble bekostet og bygget i 1896 av Nils S. Nesheim, gårdbruker på Nesheim, Anders I. Grjotland og Ivar O. Grjotland, gårdbrukere på Grjotland, og Ole O. Fletre, gårdbruker på Fletre. Brua er konstruert og tegnet av Anders Løne, etter et utkast av Anders O. Fletre. Anders Løne var en kjent husbygger og har også konstruert ei jernbanebru. Det ble avtalt bruksrett til brua for flere gårder, og brua ble brukt bl.a. som skolevei. Et nytt skolebygg ble etablert på Grjotland samtidig som brua ble oppført, med en ny skolekrets som inkluderte barn på den andre siden av elva.

Brua ble istandsatt med nytt tredekke på 1950-tallet, og istandsatt på nytt i 2006-2007. I 2015 ble det satt opp ei minneplate som forteller bruas historie.

I 1937 ble brua tatt opp som offentlig vei. Brua var kommunal vei fram til 2008 da den fikk riksveistatus for å ivareta vernet og Statens vegvesen overtok eierskapet. Brua ligger i tilknytning til E16 og brukes i dag som gang- og sykkelvei. Brua er dokumentert med originale tegninger fra 1891.

Riksantikvarens vurdering

Grjotland bru fra 1896 er den eldste bevarte skråstagbrua i landet og en av de tidligste skråstagbruene på verdensbasis. Vi vurderer brua som en viktig representant for Statens vegvesen sin sektorhistorie. Ved overtakelse av eierskapet har Statens vegvesen etterkommet sitt sektoransvar ved også å istandsette og restaurere brua.

173 – Salhus ferjekai § 30-1 vedlegg 30.15

Salhus ferjekai ble bygget for ferjesambandet Salhus-Frekhaug-Alverstraumen og åpnet i 1954. Ferjesambandet ble nedlagt i 1985. Ferjekaikonstruksjonen er tidstypisk med tårn og motorhus i betong, og ferjelem med tredekke. Ferjekaia ble restaurert i 1997. Betongdelene er malt i opprinnelig farge. Salhus ferjekai er representativ for de mange ferjekaianleggene som ble bygget på 1950-tallet, med opprettelsen av en rekke ferjeforbindelser.

Salhus er et naturlig stoppested når man kommer med båt på vei til Bergen, og det var også stoppested for dampbåter. Tidligere var Salhus et relativt stort tettsted med en del industri, og Salhus ferjekai inngår i et kulturhistorisk miljø med bl.a. det fredete anlegget Salhus trikotasjefabrikk. Stedet Salhus er et unikt minne over utvikling i handel, samferdsel og industri.

Da ferjesambandet Salhus-Frekhaug-Alverstraumen ble opprettet i 1954 var det AS Ferjetrafikk som hadde konsesjon på ferjesambandet. Den første ferga var M/F Torefjell, og den neste het Bukken Bruse. Ruta ble kortet ned til Salhus-Frekhaug i 1958 etter brubygging over Alverstraumen. I 1967 ble konsesjonen overtatt av Bergen-Nordhordland Trafikklag. Flere bruer ble bygget på strekningen mot Lindås i 1982, men ferjetrafikken gikk fram til 1985. Etter at ferjesambandet ble lagt ned gikk det ei båtrute fra Salhus fram til 1994, da Nordhordland-brua ble åpnet.

Ingen av ferjekaiene i landsverneplanen er per i dag fredet etter kulturminneloven. Salhus ferjekai har vært i statlig eie ifm. arbeidet med landsverneplanen. I forbindelse med rullering av

verneplanen er også flere ferjekaier tatt ut. Nedlagte ferjekaier står i fare for å rives på grunn av kostnader forbundet med vedlikehold, og sikkerhetshensyn når de forfaller. Fredning av Salhus ferjekai er viktig for å bevare en stadig sjeldnere representant for ferjekaiene og ferjetrafikken på 1900-tallet.

Riksantikvarens vurdering

Veinettet langs kysten i Norge har i stor grad vært preget av ferjeforbindelser før disse ble nedlagt og avløst av bruer. Salhus ferjekai er en viktig representant for Statens vegvesen sin sektorhistorie som bør sikres og bevares for ettertiden.

Videre vil en fredning av Salhus ferjekai understøtte den eksisterende fredningen av Salhus trikotasjefabrikk og synliggjøre tettstedet Salhus sin rolle som et historisk viktig senter for næringslivet i regionen.

4 ANNEN RELEVANT INFORMASJON

4.1 Forvaltningsplan

Gjeldende forskrifter har bestemmelser om forvaltningsplan.

I fredningsforskriften for bruer pålegges Statens vegvesen å utarbeide forvaltningsplaner. Planen skal være godkjent av Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir myndighet.

I fredningsforskriften av 16.04.2009 for veganlegg pålegges Statens vegvesen å utarbeide forvaltningsplaner. I fredningsforskriften av 21.12.2009 for de øvrige veganlegg framgår det at Statens vegvesen har utarbeidet forvaltningsplan for de veganlegg som omfattes av denne forskriften.

I fredningsforskriften for byggverkene fremgår det at Statens vegvesen kan utarbeide en forvaltningsplan. Planen skal være godkjent av Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

I likhet med de øvrige statlige sektorene vil kravet om utarbeidelse av forvaltningsplaner også legges til grunn for vei- bru- og bygningsfredningene i Statens vegvesens eie.

I SKE-forskriften kapittel 1 §1-5 heter det at *"Vedkommende departement er ansvarlig for at det utarbeides forvaltningsplaner for fredete byggverk og anlegg det er ansvarlig for"*. Av dette følger at der ansvaret for eiendomsforvaltningen av de fredete objektene er lagt til

underliggende etater eller tilknyttede virksomheter, må oppfølgingen bl.a. for utarbeidelse av forvaltningsplanen inngå som en del av styringsdialogen mellom vedkommende departement og virksomheten. I dette tilfellet er det Statens vegvesen som har dette ansvaret. Riksantikvaren er kjent med at Statens vegvesen er i dialog om utarbeidelse av forvaltningsplaner med fylkeskommunene som i forbindelse med regionreformen har overtatt eieransvaret for flere av de fredete objektene.

For å sikre at forvaltningsplanene blir ferdigstilt er det satt en frist på 3 år fra endringsforskriften vedtas og til forvaltningsplanene skal være ferdig utarbeidet. Vi finner det hensiktsmessig at disse forelegges regional kulturmiljømyndighet jf. kapittel 1 § 1-7 for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen. Forslaget til bestemmelse om forvaltningsplan for fredete objekter som inngår i Statens vegvesens verneplan tilsvarer de bestemmelser som gjelder for de øvrige statlige sektorene.

4.2 Følger av fredningen

Inkorporeringen av forskriftene i SKE-forskriften medfører i utgangspunktet ingen endring av forvaltningen av de fredete objektene jf. pkt. 2.3. For de foreslåtte 4 nye fredningene vil forvaltningsmyndigheten ligge hos regional kulturmiljømyndighet (fylkeskommunen/ Sametinget).

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse i forkant av alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold /ordinær skjøtsel, jf. SKE- forskriften § 1-4 og kulturminneloven § 15 a. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold /ordinær skjøtsel, skal regional kulturmiljømyndighet kontaktes. Regional kulturmiljømyndighet kan i særlig tilfelle gi dispensasjon, evt. på visse vilkår, for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep.

Mer informasjon om dispensasjon, vedlikehold og skjøtsel finnes i Riksantikvarens retningslinjer for dispensasjonsbehandling (se [Riksantikvarens nettsider](#)).

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete byggverk og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete byggverk er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre elementene. Vedlikehold av fredete byggverk og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og ellers i samsvar med fredningsbestemmelsene.

4.2 Informasjon til kommunene

Forskriftens kapittel 29, 30 og 31 vedrører kommunene som planmyndighet. Når et byggverk/anlegg er fredet etter denne forskrift er det fredete arealet båndlagt. Dette bør i utgangspunktet synliggjøres på kommuneplannivå med hensynssone d). Vedtaksfredete kulturminner må også synliggjøres i reguleringsplaner, og hensynssone d) benyttes i tillegg til arealformålet. Reguleringsbestemmelsene bør være i overensstemmelse med fredningsbestemmelsene eller ta utgangspunkt i disse. jf. plan- og bygningsloven § 12-7. Dersom området rundt det fredete kulturminnet avsettes som buffersone bør dette avmerkes med hensynssone c) med bestemmelser som styrer areal bruken slik at tiltak i sonen ikke kommer i strid med intensjonen med fredningen.

4.3 Naturmangfoldloven

Når kulturmiljøforvaltningen fatter vedtak, skal det samtidig gjøres en vurdering av om dette har innvirkning på naturmangfoldet. Dette følger av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Lovens §§ 8-12 legges til grunn for vurderingen, jf. § 7.

Det er vurdert at fredningspresiseringene og forslag til endringer beskrevet under pkt 3 i dette brev ikke vil ha negative virkninger for naturmangfoldet.

Når det gjelder forslaget om fire nye fredninger er det den 02.12.2021 gjort søk i Artsdatabankens *Artskart* og Miljødirektoratets *Naturbase* for å fremskaffe nødvendig kunnskap for beslutningsgrunnlaget. Søket gjaldt kritisk/sterkt truede og sårbare arter. Innenfor områdene som inngår i foreslått fredning er det gjort følgende funn for kritisk/sterkt truede og sårbare arter i Artsdatabankens *Artskart*:

31 Bergenske Kongeveg – Galdane

(31 og 28b Bergenske kongeveg § 29-1 vedlegg 29.25)

Sterkt truede arter:

- Hagtornsommerfugl (*Aporia crataegi*; Linnaeus, 1758)
- Alvesmyger (*Pyrgus alveus*; Hübner, 1803)
- Alm (*Ulmus glabra* Huds.)
- Fosseringlav (*Rinodina stictica* Sheard & Tønsberg)
- Gåsefot (*Asperugo procumbens* L.)
- Stuvkraterlav (*Gyalecta derivata* H. Olivier)

Sårbare arter:

- Almebroddsopp (*Hymenochaete ulmicola* Corfixen & Parmasto)

- Rimrosett lav (*Physcia magnussonii* Frey)

100 Jordanfoss trallebane, § 29-1 vedlegg 29.1.

Sterk truet:

- Hettemåke (*Chroicocephalus ridibundus*; Linnaeus, 1766)

167 Grjotland bru, § 30-1 vedlegg 30.16

Kritisk truet:

- Vipe (*Vanellus vanellus* ; Linnaeus, 1758)

173 – Salhus ferjekai § 30-1 vedlegg 30.15

Det foreslått fredete området ligger rett utenfor markert habitatområde for den kategoriserte sårbare arten Grønnfink (*Chloris chloris* ; Linnaeus, 1758).

Søket i Miljødirektoratets *Naturbase* har kun gitt treff for det foreslått fredete arealet ved 31 *Bergenske Kongeveg – Galdane* (31 og 28b *Bergenske kongeveg* § 29-1 vedlegg 29.25). Denne veistrekningen befinner seg i en svært viktig rik edellauvskog og lågurtedellauvskog av svært høy kvalitet.

Etter vurdering av fredningsforslagenes konsekvenser for naturmangfoldet i tråd med bestemmelsene i naturmangfoldloven kan ikke Riksantikvaren se at verken fredningen av Bergenske Kongeveg – Galdane, Jordanfoss trallebane, Grjotland bru eller Salhus ferjekai vil påvirke naturmangfoldet i negativ retning på noen av eiendommene. Da vern i utgangspunktet vil medføre en videreføring av eksisterende situasjon framfor endring og utbygging, vil det heller være grunn til å anta at foreslått fredning vil kunne bidra til å støtte opp om naturmangfoldet innenfor de aktuelle områdene.

Dersom høringsinstansene har opplysninger som kan supplere disse resultatene bes det om at dette blir opplyst som del av høringen.

4.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

I henhold til Utredningsinstruksen fastsatt ved kgl.res. 19. februar 2016 skal virkningen av et tiltak utredes. Dette innebærer en vurdering av de økonomiske og administrative konsekvenser forslagene til endringer i fredningsforskriftene til Statens Vegvesen vil innebære.

I samsvar med kravene i forvaltningsloven er følgene av de foreslåtte endringene godt opplyst, både gjennom det arbeidet sektoren har gjort i prosessen med utvelgelsen av de objekter som er fredet, og gjennom høring av de opprinnelige fredningsforskriftene som her er omtalt.

I hovedsak opprettholdes eksisterende fredninger i sitt innhold. Hensikten med gjennomgangen og forslagene til endringer er å tydeliggjøre fredningsomfang og formål i eksisterende fredninger for å lette forvaltningen av de fredete kulturminnene.

Forvaltningsansvaret når det gjelder dispensasjonsmyndigheten ligger hos regional kulturmiljømyndighet. Som sagt videreføres i hovedsak eksisterende fredninger, slik at ressursbehovet i regionalforvaltningen i utgangspunktet ikke vil bli påvirket av de foreslåtte endringene. Ressursbehovet vil i stor grad avhenge av omfanget av dispensasjonssøknader framover. Regional kulturmiljømyndighet vil måtte håndtere sitt arbeid innenfor de til enhver tid tilgjengelige ressurser.

For de foreslåtte fire nye fredningene vil det ved dispensasjon kunne settes vilkår som fordyrer planlagt arbeid og som dermed medfører økte kostnader for eier. Dette forutsettes håndtert innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetter. Staten har generelt et ansvar for å ivareta og sikre sine eiendommer og de kulturhistoriske verdiene disse representerer.

5. HØRINGSFRIST OG VIDERE SAKSGANG

Forskriftsfredning og endring av forskrifter etter kulturminneloven § 22a følger saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VII om forskrifter. I samsvar med forvaltningsloven § 37 sender Riksantikvaren ut fredningsforslaget på offentlig høring, med høringsfrist innen 15. mars 2022.

Dette høringsbrevet sendes ut på høring til Statens vegvesen, Samferdselsdepartementet, andre statlige eiere, én privat eier, berørte kommuner, fylkeskommuner, Sametinget, statsforvaltere m.fl. Riksantikvaren ber særlig om at Statens vegvesen vurderer om det er andre som burde mottatt høringen og eventuelt videreformidler dette brev til disse.

Høringsforslaget med vedlegg er publisert på Riksantikvarens hjemmesider

<https://www.riksantikvaren.no/horing-endring-av-fredningsforskriftene-for-veianlegg-bruer-og-byggverk-i-statens-vegvesens-eie/>

Høringsforslaget med vedlegg kan fås tilsendt ved henvendelse til Riksantikvaren.

Riksantikvaren ber om høringsinstansenes syn på forslaget til SKE-forskriftens nye kapitler 29, 30 og 31. Frist for eventuelle merknader må rettes skriftlig til Riksantikvaren innen 15.mars 2022, jf. forvaltningsloven § 37. Riksantikvaren er rette myndighet til å vedta forskrift om fredning av eiendommer i statens eie med hjemmel i kulturminneloven § 22a, jf. forskrift 15. februar 2019 nr. 127 om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven, § 2 (4). Riksantikvaren kan dersom det er nødvendig treffe vedtak om midlertidig fredning inntil fredningssaken er avgjort, jf. kulturminneloven § 22 nr. 4. Når høringsperioden er over, vil eventuelle endringer i forskriften bli innarbeidet.

Vedtak om fredning ved forskrift er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan derfor ikke påklages. Forskriftsfredning vil bli gjennomført også for eiendommer som blir solgt ut av statlig eie før forskriften er endelig fastsatt.

De foreslåtte nye kap. 29, 30 og 31 vil ved en endringsforskrift bli gjort til en del av Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer (SKE-forskriften). Samtidig vil gjeldende forskrifter for veger, bruer og byggverk bli opphevet. Vedtatt forskrift vil bli kunngjort i Norsk Lovtidend.

KONTAKTINFORMASJON

Spørsmål kan rettes til

Anke Loska, seniorrådgiver, anke.loska@ra.no

Inger Johanne Rystad, seniorrådgiver (juridiske spørsmål), ijr@ra.no

Vennlig hilsen

Turid Kolstadløkken
avdelingsdirektør

Sigrid Murud
seksjonssjef

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: Følgende vedlegg er elektronisk tilgjengelig på

<https://www.riksantikvaren.no/horing-endring-av-fredningsforskriftene-for-veianlegg-bruer-og-byggverk-i-statens-vegvesens-eie/>:

- Forskrift 9. november 2011 nr. 2088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer – kapittel 1
- Visualisering av endringer i fredningsomfanget av veier
- Forskrift om endring i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer nytt kapittel 29 veganlegg
- Forskrift om endring i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer nytt kapittel 30 bruer
- Forskrift om endring i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer nytt kapittel 31 byggverk
- Vedlegg til kapitlene 29,30 og 31

- Forskrift 16. april 2009 nr. 443 om fredning av veganlegg i Statens vegvesens eie.
- Forskrift av 21. desember 2009 nr. 1802 om fredning av veganlegg i Statens vegvesens eie – forskrift nr. 2
- Forskrift 24. august 2007 nr. 1004 om fredning av byggverk i Statens vegvesens eie.
- Forskrift 17. april 2008 nr. 364 om fredning av broer i Statens vegvesens eie.

Kopi til: Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Agder fylkeskommune		Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
Byantikvaren - Oslo		Postboks 2094 Grünerløkka	0505 OSLO
Innlandet fylkeskommune		Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325 HAMAR
Møre og Romsdal fylkeskommune		Fylkeshuset, Postboks 2500	6404 MOLDE
Nordland fylkeskommune		Postboks 1485 Fylkeshuset	8048 BODØ
Rogaland fylkeskommune		Postboks 130 sentrum	4001 STAVANGER
Sametinget - Sámediggi		Ávjovárgeaidnu 50	9730 KARASJOK/Kárášjohka
Statens vegvesen - Region midt		Postboks 2525	6404 MOLDE
Statens vegvesen - Region nord		Postboks 1403	8002 BODØ
Statens Vegvesen - Region øst		Postboks 1010 Nordre Ål	2605 LILLEHAMMER
Statens vegvesen - Region sør		Serviceboks 723	4808 ARENDAL
Statens vegvesen - Region vest		Askedalen 4	6863 LEIKANGER
Statens vegvesen - Vegdirektoratet		Postboks 6706 Etterstad	0609 OSLO
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal		Postboks 2520	6404 Molde
Statsforvaltaren i Rogaland		Postboks 59	4001 STAVANGER
Statsforvaltaren i Vestland		Njøsavegen 2	6863 LEIKANGER
Statsforvalteren i Agder		Postboks 504	4804 ARENDAL
Statsforvalteren i Innlandet		Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Nordland		Postboks 1405	8002 Bodø
Statsforvalteren i Oslo og Viken		Postboks 325	1502 MOSS
Statsforvalteren i Troms og Finnmark		Postboks 700	9815 VADSØ
Statsforvalteren i Trøndelag		Postboks 2600	7734 STEINKJER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark		Postboks 2076	3103 TØNSBERG
Troms og Finnmark fylkeskommune - Romssa ja Finnmarkku fylkkagjelda		Postboks 701 Fylkeshuset	9800 VADSØ
Trøndelag fylkeskommune		Fylkets hus, Postboks 2560	7735 STEINKJER

Vestfold og Telemark fylkeskommune		Postboks 2844	3702 SKIEN
Vestland fylkeskommune		Postboks 7900	5020 BERGEN
Viken fylkeskommune		Postboks 1200 Sentrum	0107 OSLO
Alta kommune		Postboks 1403	9506 ALTA
Averøy kommune		Postboks 152	6538 AVERØY
Bamble kommune		Kirkeveien 12	3970 LANGESUND
Båtsfjord kommune		Postboks 610	9991 BÅTSFJORD
Bergen kommune		Postboks 7700	5020 BERGEN
Bindal kommune		Bindal RådhusOldervikveien 5	7980 TERRÅK
Bodø kommune		Postboks 319	8001 BODØ
Bygland kommune		Kommunehuset	4745 BYGLAND
Dovre kommune		Kongsveien 4	2662 DOVRE
Eidfjord kommune		Simadalsvegen 1	5783 EIDFJORD
Eidskog kommune		Postboks 94	2231 SKOTTERUD
Eidsvoll kommune		Postboks 90	2081 EIDSVOLL
Eigersund kommune		Postboks 580	4379 EGERSUND
Etne kommune		Sjoarvegen 2	5590 ETNE
Fauske kommune		Postboks 93	8201 FAUSKE
Flå kommune		Postboks 34	3539 FLÅ
Flekkefjord kommune		Kirkegaten 50	4400 FLEKKEFJORD
Fredrikstad kommune		Postboks 1405	1602 FREDRIKSTAD
Gamvik kommune		Postboks 174	9770 MEHAMN
Gjemnes kommune		Rådhuset	6631 BATNFIJORDSØRA
Grong kommune		Postboks 162	7871 GRONG
Gulen kommune		Eivindvikvegen 1119	5966 EIVINDVIK
Hægebostad kommune		Birkeland	4595 TINGVATN
Halden kommune		Postboks 150	1751 HALDEN
Hasvik kommune		Postboks 43	9593 BREIVIKBOTN
Hustadvika kommune		Tingplassen 1	6440 ELNESVÅGEN
Inderøy kommune		Vennalivegen 7	7670 INDERØY
Karmøy kommune		Rådhuset, Postboks 167	4291 KOPERVIK
Kautokeino kommune - Guovdageainnu suohkan		Bredbuktnesveien 6	9520 KAUTOKEINO
Kongsberg kommune		Postboks 115	3602 KONGSBERG
Kristiansand kommune		Postboks 4	4685 NODELAND
Kvam kommune		Grovagjelet 16	5600 NORHEIMSUND
Kvinesdal kommune		Nesgata 11	4480 KVINESDAL
Lærdal kommune		Postboks 83	6886 LÆRDAL
Larvik kommune		Postboks 2020	3255 LARVIK
Lebesby kommune		Postboks 38	9790 KJØLLEFJORD
Lier kommune		Postboks 205	3401 LIER
Lillehammer kommune		Postboks 986	2626 LILLEHAMMER
Lindesnes kommune		Nordre Heddeland 26	4534 MARNARDAL
Loppa kommune		Parkveien 1/3	9550 ØKSFJORD
Lund kommune		Moiveien 9	4460 MOI
Ålesund kommune		Postboks 1521	6025 ÅLESUND

Åmli kommune		Gata 5	4865 ÅMLI
Åseral kommune		Gardsvegen 68	4540 ÅSERAL
Marker kommune		Postboks 114	1871 ØRJE
Modum kommune		Postboks 38	3371 VIKERSUND
Namsos kommune		Stavarvegen 2	7856 JØA
Narvik kommune		Postboks 64	8501 NARVIK
Oppdal kommune		Inge Krokanns veg 2	7340 OPPDAL
Osen kommune		-	7740 STEINSDALEN
Oslo kommune		Rådhuset	0037 OSLO
Porsanger kommune		Rådhuset	9712 LAKSELV
Porsgrunn kommune		Postboks 128	3901 PORSGRUNN
Rana kommune		Postboks 173	8601 MO I RANA
Rauma kommune		Vollan 8A	6300 ÅNDALSNES
Ringerike kommune		Postboks 123 Sentrum	3502 HØNEFOSS
Ringsaker kommune		Postboks 13	2381 BRUMUNDDAL
Rollag kommune		Vrågåvegen 10	3626 ROLLAG
Sandefjord kommune		Postboks 2025	3202 SANDEFJORD
Skjåk kommune		Moavegen 30	2690 SKJÅK
Sør-Varanger kommune		Postboks 406	9915 KIRKENES
Storfjord kommune		Hatteng	9046 OTEREN
Stranda kommune		Øyna 13	6200 STRANDA
Stryn kommune		Tonningsgata 4	6783 STRYN
Suldal kommune		Eidsvegen 7	4230 SAND
Tingvoll kommune		Midtvågevegen 2	6630 TINGVOLL
Tønsberg kommune		Postboks 2410	3104 TØNSBERG
Tromsø kommune		Rådhuset, Postboks 6900	9299 TROMSØ
Trondheim kommune		Postboks 2300 Torgarden	7004 TRONDHEIM
Tvedestrand kommune		Postboks 38	4901 TVEDESTRAND
Tynset kommune		Rådhuset	2500 TYNSET
Ullensvang kommune		Oppheimsgata 31	5750 ODDA
Vadsø kommune		Postboks 614	9811 VADSØ
Vennesla kommune		Postboks 25	4701 VENNESLA
Verdal kommune		Postboks 24	7651 VERDAL
Vestby kommune		Postboks 144	1541 VESTBY
Vinje kommune		Vinjevegen 192	3890 VINJE
Voss herad		Postboks 145	5701 VOSS
Finnmarkseiendommen Finnmarkkuopmodat		Postboks 133	9811 VADSØ
Fortidsminneforeningen		Dronningens gate 11	0152 OSLO
Miljødirektoratet		Postboks 5672 Sluppen	7485 TRONDHEIM
Nasjonalt pilegrimssenter		Bispegata 12	7012 TRONDHEIM
Samferdselsdepartementet		Postboks 8010 Dep	0030 OSLO
Statskog SF		Postboks 63 Sentrum	7801 NAMSOS
Saltdal kommune		Kirkegata 23	8250 ROGNAN